

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik
minden vasárnap

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

Selyemtermelésünk

Az eddigi gyakorlathoz híven az idén is jó vaskos füzetben számol be az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség selyemtermelésünk mult évi eredményéről és tegyük hozzá mindjárt, hogy igen tapintatos, figyelmes, körültekintő módon, a selyemtenyésztés minden csinját-binját, minden ága-bogát felkaroló szakszerűséggel és az ügynek minden mozzanatára kiterjeszkedő alapossággal.

Nem végez fölösleges munkát az orsz. felügyelőség, midőn a miniszterhez intézett jelentését vármegyénként külön-külön csoportosítva sokszorosítottatja és azt minél szélesebb körben terjeszti, mert igazán sokat beszélnek azok a számok, amikkel e beszámoló-nak minden lapján találkozunk. Nemcsak tanulságunkra, hanem buzdításunkra is szolgálhatnak azok, s ezért örömmel emlékezünk meg minden évben az orsz. selyemtenyésztési felügyelőségnek kitartó munkásságáról, lankadatlan buzgalmáról és nagy lelkesedéséről, melylyel ezt az ügyet évről évre fokozottabb erővel és fényesebb sikerrel szolgálja, s amelylyel egy nagy és égető szociális kérdésnek megoldásához is közelebb vezet kormányunkat és társadalmunkat.

Az előttünk fekvő jelentés főleg vármegyénk selyemtermelésének eredményeivel foglalkozik, de azért az orsz. fejlődést is elég részletességgel kimutatja. Bennünket természetesen legközelebből járásunk és azután vármegyénk selyemtermelési viszonyai érdekelnék, s ezért első sorban ezekkel is óhajtunk foglalkozni.

A kulai járásban az elmúlt évben 40,845 drb. szederfa volt a köztereken és közutakon; e nagy számból azonban csak 18,424 drb. volt a lombszedésre alkalmas és a szokásos csonkítás után még ez a szám is lepadt 17,244-re. Minthogy pedig járásunk területén 1927 selyemtermelő volt, egy-egy termelőre átlag 8 fa jutott, ami az orsz. átlag alatt áll, mert az egész országban egy-egy termelőre átlag 9 fa jutott. De még ez a szám is kevés ahhoz, hogy a selyemtermelés ügye hazánkban hamarosan föllendüljön, s nagyon helyesen mondja az orsz. felügyelőség a miniszterhez intézett jelentésében: „Csakis a szederfalomb bősége biztosítja, hogy az egyes tenyésztő nagyobb keresethez jusson, s hogy az ország produkciója növekedjék.“ Ezért készséggel reprodukáljuk az országos felügyelőségnek a következő szavait is: „Ismételjük tehát azon meleg kérelmünket, miszerint minden befolyással

bíró tényező hasson oda, hogy a községek minél nagyobb mérvben gyarapítsák a szederfaállományt.“

Meg vagyunk győződve arról, hogy minél több lesz a szederfa, annál több lesz a tenyésztő, s annál versenyképebb is lesz a mi selymünk.

És akkor nem fog bekövetkezni az a sajnálatos tény, ami a mult évben is megtörtént, hogy pld. a kulai járásban 2095 család vállalkozott a tenyésztésre, illetőleg fogadott el petéket és 1927 család szállított be gubókat. A gondatlansághoz itt talán a szederfalomb hiánya is hozzájárult.

A tenyésztők 84.470 kg. gubót termeltek járásunkban és ezért 98.435 K-át kerestek. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 50 K volt; de pld. Hüdánik János ujjverbázi lakos 174 K-át kapott a gubóiért.

Járársunkban az elmúlt évben 2125 fiatal és 225 drb. öreg szederfa ment tönkre, ami nem is csoda. Hiszen oly felületesen, hebehurgyán, girbe-görbe sorokban ültetik ki azokat a szederfákat, hogy a legkisebb malac is ki-döntheti, csak dörzsölőzködjek egy kissé hozzá. A későbbi gondozás pedig a jó Isten dolga.

De hát ez a nembánomság, úgy látszik, országos betegségünk. A XI. táblán foglalt kimutatás szerint ugyanis

TÁRCA.

Vári Szabó János jelentése.

Vári Szabó János

Őrnagy ur Drupkovics, a zászlóaljparancsnok összetűzött a gyakorló tereken kapitány ur Komorovcsákkal. Mind a két kezével hadonászott és torkaszakadtából kiabált a kapitány urra. Ez a nagy erős ember pedig némán, mozdulatlanul állott csak a szeme villámlott olykor félelmesen. De nem ijedt meg ettől a kis köpcös őrnagy. Jól tudta, hogy a zászad előtt nem felesel vele a kapitány ur, mert akkor veszve van. Szolgálatban a front előtt nincs szava a kisebb sarzsának. De ha nem tud uralkodni indulatain és szólni mer, olyan súlyos fegyelmi vétket követ el, melyért szigorú a megtorlás.

A kapitány ur szó nélkül tűrte a leckéztetést. Nem is hallotta tán: mérgében mit kiabált az őrnagy. Hogy a zászad rosszul van kiképezve, a legények nem értenek a fegyverfogáshoz, a marsról fogalmuk sincs s hogy tulajdonképpen nem is katonák, csak olyan közönséges civil hordák.

A legények csendes örömmel szemlélték az érdekes jelenetet. Először azért örültek mert ez idő alatt pihentek, másodsor pedig azért, mert most nem a kapitány ur szidja őket, hanem a kapitány urat szidják. És ebben volt egy kis gyönyörűségük is, az, hogy ezentul legalább a kapitány ur is tudja, hogy nem a legédesebb érzések közé tartozik,

mikor az embert ok nélkül a sárga földig leszidják.

Mert, hogy ok nélkül érte a leckéztetés a kapitány urat: azzal mindnyájan tisztában voltak. Tudták, hogy az őrnagy ur nem szenvedheti. Nem szenvedni pedig a tavalyi hadgyakorlatok óta, amikor az őrnagy urat zászlóaljával együtt pocsekra verte. Ezt a legénység is tudja.

De őrmester ur Sólyom és a zászad tisztjei más okát is tudják az őrnagy haragjának. Ez az, hogy egy izben bebizonyította kapitány ur Komorovcsák az ezredes ur előtt, hogy az őrnagy sohasem a reglama szerint intézi támadásait az ellenség ellen. Ráolvasta a paragrafust. Ezt a lefőzést nem tudja soha elfeledni. E miatt pedig kár neheztelnie.

Tudja mindenki a garnizonban, hogy kapitány ur Komorovcsák szóról-szóra elmondja a reglamának mind a négy kötetét azokkal utasításokkal magyarázatokkal együtt amelyeket a közös hadügyminiszterek a porosztrák háború óta kötettszámra kiadtak. A kapitány ur maga az élő reglama, akit a tábornokok, törzstisztek, gyakorlatok idején minduntalan igénybe vesznek, megkérdezik, hogy mit mond ebben, vagy abban az esetben a reglama. És kapitány ur Komorovcsák soha nem jön zavarba. Szóról-szóra elmondja mindig a reglama utasításait az adott esetekre vonatkozólag. Hogy helyesen mondotta el, arról mindig meggyőződhetik. Maga mellé inti a zászadtrombitást. Ez köteles magával hordani mindig féltucat reglamát. Elveszi tőle, amelyikre szüksége van, s

megnézi, akkor nyugodt csak teljesen a lelkiismerete.

Amikor az őrnagy nagysokára befejezte a leckéztetést ezzel fejezte be: — Kapitány ur, többet foglalkozzék a századdal! Mától fogva megparancsolom, hogy a zászad del-előttönként is két órával többet exercirozzon a rendesnél!

Kapitány ur Komorovcsák katonásan tiszteltet s mikor az őrnagy már vagy 200 lépésnyi távolságra elhaladt, oda állott a zászad frontja elé s nyugodtan így szólott:

— Fiaim, csak arra hallgassatok, amit én mondok. Én pedig azt mondom, hogy ma nagyon megvoltam veletek elégedve. Így viseljétek magatokat mindig. Most oszlojatok szét, gyujtsatok pipára, szivarra és a fák alatt az árnyékban pihenjétek. Ma nem lesz már exercirozás.

Néhány pillanat mulva füstölt az egész zászad a fák alatt a hűvösben. Szivarra gyujtott a kapitány ur is, s a legénységtől kissé tavolabb leheveredett a zöld fübe. Egyik felől lova állott mellette, másik felől a zászadtrombitás, kinek azt az utasítást adta, hogyha valami nagyobbbrangu tiszturat látna közeledni, csak fujjon bele trombitájával a fülébe.

Két pipa dohány is kiégett már, mikor jól kipihenve, jókedvűen hazafelé indult a zászad. Nem messze a várostól találkozott őrnagy ur Drupkovicssal. Amint a kapitány ur meglátta, ráparancsolt a legényekre: — Fiaim, énekeljétek! Ezt nem mondatták maguknak kétszer a katonák. Jókedvük is volt, de meg tudták is, mire való a danolás,

azt látjuk, hogy az egész országban a múlt esztendőben 121.567 szederfa ment tönkre. Így aztán bajos előre törtetni. A kiültetett fáknak több mint fele tönkre ment. Sajnálkozva mutat erre a botrányos állapotra az orsz. felügyelőség és kérve-kéri az előljáróságokat, hogy fordítsanak több gondot a szederfák ápolására és védelmére. Úgy emlékszünk, mintha ugyanezt mondta volna már a múlt és a régmúlt esztendőkből is. Hogy teljes legyen ez a sötét kép, még azt is följegyezzük, hogy vármegyénk területén a múlt évben 27.505 drb szederfa ment tönkre, az egész országban elpusztult szederfáknak tehát majdnem a negyedrészt Bács-Bodrog vármegye adja ki. Igaz, hogy 42.954 darabot kiültettünk, de mit használ az, ha több mint felét meg tönkre hagytuk menni. Vajon hová jut az, aki egy lépést előre tesz, másfelet meg vissza?

A szederfák aránytalansága kitűnik a XIII. táblázatból. Így pld. az apatini és bajai járásban egy tenyésztőre átlag 20—20, a bácsalmási járásban 13, a zomboriban 12, az óbcei, topolyai járásokban 11—11, míg a titeli és zsablyai járásokban csak 5—5 drb szederfa jutott. Nem hiába sopánkodik az orsz. felügyelőség ezen táblázatos kimutatás után is, hogy „a selyemtenyésztés után elérhető eredmény mindig attól függ, hogy milyen mérvben lesz felkarolva a szederfatenyésztés”. Ezen abnormális állapotok megszüntetésére legtöbbet tehetnének a járási főszolgabírák.

Szégyenletes állapot az is, amiről a XVI. táblázat számol be. Eszerint vármegyénkben még mindig nagy azon községek száma, melyeknek selyemtenyésztői 6—15 klm. távolságról szerzik be a szederfalombot. Így pld. a kiszácsiak a 15 klm. távolságra eső Ujvidékről, a zomboriak a 12 klm. távolságra eső monostorszegi határból szerezték be a szederfalombot és mi ezt ölbe tett kezekkel néztük . . .

Mindezen kedvezőtlen viszonyok dacára selyemtermelésünk, — amint azt előre bocsájtottuk — igen szépen halad a fokozatos fejlődés útján. Ezt bizonyítja a jelentéshez csatolt I. táblázat, amely kimutatja, hogy míg 1880-ban vármegyénk területén négy községben 76 termelő 1101 kg. gubót termelt, s ezért mindössze 2338 K-át keresett, addig 1890-ben már 125 községben 20.166 család 319.926 kg. gubóért 600.110 K-át; — ma pedig már 21.406 család foglalkozik a selyemtermeléssel és megkeresett majdnem 881.000 K-át.

Ezt az örvendetes eredményt azonban csakis az orsz. selyemtenyésztési felügyelőségnek érdemül irhatjuk föl, mert az orsz. felügyelőség sem időt, sem fáradságot, sem anyagi áldozatot nem kímél, csak hogy a népnek ezen könnyű keresetforrását minél gazdagabbá, minél hozzáférhetőbbé és minél jövedelmezőbbé tegye. Ezt igazolják azon üdvös intézkedések, amelyeket a múlt évben is foganatosított, s amelyek sokszor tetemes pénzáldozatába is kerültek. Így pld. a gubóbevéltés gyors lebonyolítása és hozzáférhetőbbé tétele érdekében vármegyénk területén 20 gubóbevéltő állomást szervezett; a szederfatenyésztés emelése érdekében kiosztott vármegyénkben 2397 liter szederfamagot, 5 millió 646.708 darab 2—3 éves csemetét és 116.966 drb kiültetésre alkalmas szederfát, s ezenfelül a felügyelőség a szederfák tisztogatásáért és csonkításáért is tekintélyes összeget fizetett ki az egyes községeknek; végül a múlt évben is folytattatta szakembereivel a vetített képekkel illusztrált előadásokat, s vármegyénk területén 5 szakember 33 községben tartott ilyen élvezetes és tanulságos előadásokat, ami szintén tetemes anyagi áldozatokba kerül.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy ezen előadások haszna nem áll arányban a rájuk fordított fáradsággal és anyagi áldozatokkal. Mert ha tekin-

tetbe vesszük, hogy vármegyénkben a termelő családok száma 21.406 volt és a 33 községben az előadásoknak csak 4778 hallgatója akadt és ezeknek a többségét is a közs. előljárók, tanítók, irnokok, — akik pedig csak elvétele foglalkoznak selyemtenyésztéssel, — tették ki, akkor kárba vesztett fáradságnak minősíthetjük a felügyelőségnek ezen irányban kifejtett tevékenységét. A hiba ott van, hogy az ilyen előadásokat nem hirdetik meg jó előre és nem fejtenek ki kellő agitációt a legközelebről érdekelt tenyésztők körében az előadások meghallgatása érdekében. Figyelmeztettük erre már évekket ezelőtt az országos felügyelőséget, de úgy látszik, szavunk nem nagy figyelemre talált. Megbecsülhetetlen szolgáltatásokat tehetnének e tekintetben az ügynek a papok a szószékről, a tanítók az iskolában, az előljárók a község házában, a jegyzők, a helyilapok, persze csak úgy, ha jó előre értesítve lennének a tartandó előadásokról és ezek érdekében kifejtendő agitációra felkértenek.

Reméljük, hogy a jövő esztendőben nemcsak e tekintetben, — hanem a selyemtermelésnek összes eredményeiről még szebb, még örvendetesebb számadatokat sorolhat majd föl az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség jelentése.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Csajégi

Nyilvános elszámolás.

Néh. Borovánszky Gyula sirkövére adakozott

N. N. 25 koronát

mely összeget a múlt hétről fennmaradt 5 K-val egyetemben Szokola Gyula csantavéri jegyzőnek, mint a vmegyei községi jegyzők egyesülete pénztárnokának elküldtem és ezzel a gyűjtés be van fejezve.

Kula, 1908. márc. 5.

Tisztelettel

Berkovits Márk

Ez a halála őrnagy ur Drupkovicznak. Tudja a jó ég miért, de nem szenvedheti a danolást. Egy pillanat mulva tele tüdőből tele torokkal danolta az egész század:

„Mars adjusztirungban álltam egész nap Gyenge vállam feltörte a cakanpakk. De a szívem nem törte fel semmisen. Haptákban is érted dobog kedvesem!”

Nemcsak a század danolta, de danolta a kapitány is. Amint a dal felhangzott, kétségbeesetten kapott füléhez az őrnagy. Rányomta a tenyerét, hogy ne hallja a katonák énekét. Belevágta sarkantyuját lóva oldalába, s kegyetlen káromkodást hallatva, árkonbokon keresztül elvágatott. A kapitány ur meg egyre biztatta a legényeket:

— Fiaim csak énekeljtek! És azok danolták, hogy mire a kaszányába ért, berekedt a félszázad.

A kaszányában az önkéntesen akadt meg a szemc. Észrevette, hogy az arcán kétfelől rövid szakál éktelenkedik. Ilyen szakált közönséges katonának is még kikötés terhe mellett sem szabad hordani, hogy volna hát szabad hordani az önkéntesnek?

Bajuszt hordani a katonának muszáj, de csak császár szakált szabad viselnie. Már ha körszakált akar hordani, engedélyt erre a hadtestparancsnoktól kell kérnie. Másféle szakálért meg ne is menjen kérelmezni, mert olyan bizonyos, mint a kétszerkettő, hogy áristomba kerül.

A gézengúz önkéntes a reglama világos parancsa ellenére mégis oldalszakált növesztett. Ezért bűnhődnie kell. A kapitány ur azonban csodák-csodájára nem szólott neki

egy rossz szót se, hanem karonfogta és elment vele a városba. Az önkéntes nem tudta mire vélni, mi következik rá. A főtéren egy borbélyüzlet elé érték. Itt megállott a kapitány ur s így szólott:

— Ide bemegyünk, s ön lefogja venni arcáról ezt a két loknit. De jól vigyázzon, mert ha még egyszer megnöveszti a saját két kezemmel fogom megborotválni, de ezt nem köszöni meg.

Ezzel mind a ketten bementek az üzletbe. A kapitány ur benne szivarra gyújtott, s gyönyörködve nézte, mint tünteti el a borbély az önkéntes oldalszakálát.

Az őrnagy azt parancsolta, hogy a század délelőtt is, délután is két órával többet exerciázzon a szokottnál s ezért a kapitány ur délutánra pihenőt adott a legényeknek este felé pedig elvezette őket a folyóhoz fürödni. A fürdésért nem rajong a katona.

A maga jószántából hébe-korba ugyan szívesen megfürdik, de parancsszóra még fürdeni sem szeret. Aztán meg nem is hal ő, se nem vízi bogár, hogy a vízben gyakorlatokat rendezzen. A folyóparton a kapitány ur mindenkit külön megkérdezte:

— Tudsz-e uszni?

Az öreg katonák, hogy mit feleljenek erre a kérdésre. Mind egyformán felelt akár tudott uszni akár nem:

— Igen is tudok, kapitány urnak alásem jelentem.

De nem tudták, hogy mit feleljenek a fiatalok. Hazudni nem mertek, s így az igazsághoz hiven az egyik igent, s másik nemet mondott. Akik nemmel feleltek, azokat

külön csoportba állította. Ide került Vári Szabó János is. Ő is azt jelentette, hogy nem tud uszni. És igazat mondott a nagy tahó. Hogy az ördögbe tanult volna meg uszni a szent-tornyai tanyákon, mikor az egész környék legnagyobb vize az úgy nevezett disznóusztató, ezt pedig meglábolják még a gyerekek is mindenütt.

Mi következik az uszni nem tudó legényekre jól tudták az öreg katonák. De el nem árulták volna a világért se.

Nekik se árulták el annak idején az öregek. A kapitány ur kötelet kötött a derekukra, s három markos legénnyel megfogatta s a folyó közepébe dobatta. Ott aztán kiabálhat, elismerülhet, de nem huzzák ki addig, míg meg nem tanul uszni, vagy míg tele nem itta magát vízzel.

Vári Szabó János került sorra. A nagy izmos legény sehogy sem volt tisztában vele, miért tartanak a vízben gyakorlatokat, s hogy mi lesz majd ott az ő kötelessége. Csak azt tudta, hogy most valami veszedelmes utra kell mennie. Kérdőleg tekintett körül, mire az öregek így biztatták:

— Ne félj koma! S e közben derekára erősítették a kötelet.

Kapitány ur Komorovcsák megvizsgálta a kötést, s aztán megmagyarázta Vári Szabó Jánosnak, mennyire fontos dolog ez a háboruban, hogy a katona uszni tudjon. Megmagyarázta az uszás fortélyát is. Kétszer is elmondotta neki, de a nagy tahó még se értette:

— Nem tesz semmit, ha nem is érted, majd meg tanuld magadtól, mondotta s

HIREK

— **Március 15.** A kulai polgári olvasóegylet elnöksége a következő meghívót intézte a helybeli hatóságok-, egyesületek- és testületekhez: A kulai polg. olv. egyesület választmánya febr. 12-én tartott ülésén elhatározta, hogy a magyar szabadság magasztos évfordulóját — március 15-ikét — az eddigi szokáshoz híven ez évben is megünnepli és az abban való részvételre a helybeli hatóságokat, egyesületeket és testületeket is felkéri. Midőn jelen határozattal egyidejűleg nyert megbízás folytán t. Cimedet ezen hazafias ünnepségekben való részvételre tiszteletteljesen meghívni van szerencsénk, felkérjük, hogy nevezett napon d. u. 2^{1/2} órakor a helybeli Ferenc-József-terre a sörház vendéglője elé testületileg felvonulni és jelenlétével az ünnepély fényét emelni méltóztassék. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély a sörházvendéglő nagytermében tartatik meg. Az ünnepély sorrendje: 1. „Hymnus“ éneklés az iparos dalárda. 2. Hazafias szavaltat, előadja Keller Lőrincz joghallgató. 3. Ünnepi beszéd, mondja Dr. Hilkene Lajos ügyvéd. 4. Golgotha, éneklés a kulai dalárda.

— **Főgimnázium Ujverbáson.** Biztos forrásból vettük a hírt, hogy a vallásügyi miniszter az újverbázi főgimnázium ügyében végleg úgy döntött ahogy a verbásziak azt kérelmezték. — Mi boldog kulaiak, mi nem kérünk semmit, nekünk nem kell semmi!

— **Színház.** Molnár Gyula színtársulata folyó hó 7-én, szombaton este kezdi meg előadásainak érdekes sorozatát a „Hungaria“ vendéglő nagytermében. Bemutató előadásul színre kerül Bernstein H: A tolvaj cz. 3 felvonásos színműve. Kula műértő közönsége különben teljes bizalmát előlegezte a színtársulatnak, melyet eddigi működésének székhelyeiről a legjobb hír előzött meg és szokatlan anyagi támogatásban részesítette a társulatot. Hallomás szerint már hatvanan bérelték ki helyeiket az első 12 előadásra. Az erkölcsi támogatás természetesen a társulat működésétől függ, amit majd lapunk legközelebbi számában méltatunk érdemlegesen. Hisszük, hogy Kula közönsége a színtársulathoz fűzött várakozásában nem fog csalódni. Vasárnap: A vig özvegy, hétfőn pedig A milliárdos kisasszony c. operettek kerülnek színre. Reméljük, hogy ezekben már a társulat összes tagjaival lesz alkalmunk megismerkednie.

— **Értesítés.** A kulai ipartestület az új ipartörvény tervezetét minden hétfőn, szerdán és szombaton este 7 órakor tanulmányozza észrevételei megtétele végett. Minden

kommandírozott a három legénynek. Ezek megragadták Vári Szabó János. Rávittek a tutajra erősen meglóbálták a levegőben, s bedobták a vízbe. A hullámok szétesaptak. Nagy loccsanás hallatszott és Vári Szabó János úgy elmerült egy szempillantás alatt, mint a balta.

Egy pillanattal se tudta magát a víz felszínén tartani. Hogy komolyabb baja ne essék, nagynehezen kihúzták a partra. Annyi vizet ivott szegény, hogy egy homok puszának is elég lett volna. De azért összeszedte magát Vári Szabó János. Gyorsan talpra ugrott és egyenesen oda lépett a kapitány ur elé:

— Kapitány urnak alásan jelentem nem láttam a vízben sehol az ellenséget.

Kapitány ur Komorovcsák csodálkozva nézett a legényre, nem értette ezt a bolond jelentést. De nem értették a többiek sem. Pedig egyszerű dolog ez nagyon.

A jámbor legény azt hitte, hogy patrullirozni küldte a víz fenekére a kapitány ur, hogy kémlelje ki, tartozkodik-e ellenség a vízben s ha igen, milyen erős, mit csinál, mit szándékozik? Mert a katonák folyton ellenségéről beszélnek, ezt kerestetik, zavartatják erdőn, mezőn és a levegőben: azért kereste ezt Vári Szabó János a vízben is. Vagy ha nem kereste, mikor a partra húzták, észébe jutott hogy bizonyosan ez lett volna a kötelessége.

Ezért jelentette a kapitány urnak, hogy nem látott a vízben sehol ellenséget.

iparos, ha érdeklődik az ügy iránt, szívesen láttatik és az elnökség kéri is a szíves érdeklődést.

— **Árlejtés nyomtatványokra.** Ujvidék sz. kir. város tanácsa nyomtatványszükségletére, irásbeli ajánlat útján, árlejtést tartott. A sok ajánlat közt Berkovits Márk kulai könyvnyomdatulajdonos ajánlata volt a legolcsóbb és a városi tanács 3 évre szóló szerződéssel őt bízta meg a nyomtatványok szállításával.

— **Bohóceztély.** Nem nagy prófétai ihlettség kellett hozzá, midőn lapunk mult számában megjósoltuk, hogy a „kulai dalárda“ farsangi multsága egyike lesz a hosszú farsang legsikerültebb multságainak. Ez az álarczos bál eddig is mindig fényesen sikerült, a mult hétfőn este megtartott bohóceztély azonban úgy erkölcsi, mint anyagi siker tekintetben minden várakozástfelülmúlt. A kaszinó nagyterme és e vendéglő tágas helyiségei szűknek bizonyultak a nagy és előkelő közönség befogadására. A díszes vendégkoszorúszak a nagy számban megjelenő álarczos és jelmezes fiatalság kaleidoszkopszerű, élénk színészetet kölcsönzött, amelynek nézésével a szem nem tudott betelni. A dalárda is fényesen kitett magáért. Folyton változó álarcos fellépéseivel, ropogós, tréfás előadásaival a jókedvet a legmagasabb fokra emelte. És ez a jókedv csak fokozódott a tánc hevében, amelyben az egész közönség reggelig rendületlenül kitartott.

— **Köszönetnyilvánítás.** A kulai dalárda e hó 2-án saját pénztára javára rendezett farsangi estélyen felléültek: Mezey Zsigmond, Tövisi Rácz György, Heincz Nándor, Raile Károly 10–10 K, Dr. Ormay Kálmán 6 K, Maly László, Dr. Hilkene Lajos 5–5 K, Sztrilich Béla 4 K, Knefely Nándor 3 K, Dr. Deák Béla, Dr. Ott Ferenc, Betsch Jakab 2–2 K, Lehrer Alfréd, Christ Béla, Vass Mihály, Stein Bertalan, Kardos J. A kulai ügyv. jel. önk. köre, Bauer János, Varga István 1–1 K, Hruby Sándor 40 f. Fogadják az urak ezuton a dalárda hálás köszönetét.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A kulai ipartestület e hó 1-én tartotta meg évi rendes közgyűlését közepes érdeklődés mellett. Megválasztottak: Vighart Ede elnök, Fejes István alnök, Treuer József ptnok, Szegő József jegyző ujjalag. Az előjáróságba: Gomboc Nándor, Gyurits Gábor, Heumann Frigyes, Jurszik Vencel, Nagy István csizmadia, Nagy János csizm. egyszersmint gazda, Pavlakovits József, Pintér József, Polich Simon, Schmidt István és Urbán János. Számvevők: Krämer Márton, Lasser Janos és Schlemender István. Az évi tagdíjak 1:60 K-ról 2:40 K-ra emeltettek 25 szótöbbséggel 23 ellen. Ezt a testületi ház javítása tette szükségessé és a drága fűtőanyag. Kimondotta még a közgyűlés, hogy a leveleknek a csatorna tulsó részén napi kétszeri kiszedését fogja kérelmezni, ami ipari és kereskedelmi érdek. A közgyűlés egyébként rendben folyt le.

— **Katonaszabadítási panama** Ujvidéken. Abban a nagyszabású katonaszabadítási botrányban, amelyről a fővárosi lapok hasábkát irtak, szenzatiós fordulat állott be. Amig Coroi Sándor, a főkatonaszabadító az ügyesség börtönében várja be a büntetést, addig úgy a rendőrség, mint a katonai hatóságok tovább folytatják a nyomozást, amelynek során egész sereg újabb panama sült ki. Már az első pillanatban is kétségtelennek látszott, hogy Coroi Sándor csak egy követhette el hihetetlen panamáit, hogy bűntársai voltak, még pedig előkelő bűntársai a katonaság köréből. Ezeknek a bűntársaknak úgy látszik sikerült most nyomára jutni. Ujvidéken, hol Coroi Sándor a legtöbb katonaszabadítást kijárt, állítólag letartóztattak egy ezredorvost és egy főhadnagyot. A letartóztatást a legszigorubbantitkolják. Különben ezen botrányos katonasabadítási ügyben egész sereg budapesti dedektív nyomoz az egész bácskában — teljes eredménnyel. A nyomozás már eddig meglepő eredménnyel folyik s hír szerint már a közeli napokban újabb letartóztatások várhatók.

— **Szabadka—gombos—palánkai** helyi érdekű vasut részvenytársaság. A Hazai Bank Részvenytársaság helyiségeiben a mult heten tartotta alakuló közgyűlését a Szabadka—gombos—palánkai helyi érdekű vasut részvenytársaság, mely a Szabadkáról Cservenkán, Hódságon és Bácsordason át Gombosig és Bácsordastól Palánkáig vezető helyi érdekű vasut építésére és üzemeltetésére

alakult. A kereskedelemügyi m. kir. miniszterium képviselőjében Fináczy Béla dr. miniszteri titkár jelent meg az alakuló közgyűlésen, mely az új részvenytársaság alapítókéjét 13,669.800 K-ban állapította meg, akként, hogy ez az összeg 9,626.600 K névértékű elsőbbségi és 4,043.200 K névértékű törzsrészvényből áll. A társaság elnökévé a közgyűlés *Vojnich István bíró* a lelnökévé pedig Kelemen Gyula igazgatót választotta meg, majd pedig 16 igazgatósági tagot választott. E 134 kilométer hosszú vasut kiépítésével, mely Bácsmegyén Szabadkától Gombosig átlós irányban átvonul, Bácsordas állomástól Palánkáig ágazik ki és ezt a közseget vontató vágánnyal a dunai kikötővel összekapcsolja, az ország egyik legtermékenyebb és legnépesebb nagy területe fog Budapesttel és Fiumével a legrövidebb uton összekötetni. A közgyűlés a Gfrerer, Schoch és Grossmann czéggel kötött építési szerződést jóváhagyta és mivel e czég az építést még a mult évben kezdte meg, az új vasut előreláthatólag még ez év folyamán a közforgalomnak át lesz adható.

— **Közgyűlési Meghívó.** Kula község képviselő testülete t. hó 9-én d. e. 9 órakor a szükséghez képest d. u. 2 órakor és esetleg a következő napokon mindenkor d. e. rendkívüli gyűlést tart a község háza tanácstermében. Targysorozat: 1. Adóügyi aljzói állás szervezése. 2. Artézi kútfúrók szerződéseinek bemutatása. 3. Kende Ignác okl. mérnök fölszámított 540 K munkadíjainak részletezése és az összeg kiutalványozása. 4. Községi végrehajtói fizetés leemelése tárgyában hozott elutasító határozat föloldó megyei trvtsági véghat. újabbi községi határozat hozatal iránt. 5. Wekerle Simonné kérvénye gyermekeinek állandó segélyben leendő részesítése iránt. 6. Pfiszter Miklós és neje kérelme 600 K kölcsön megszavazása iránt. 7. Kovács György 324 K tartási díja kiutalványozásának megtagadása tárgyában javaslat. 8. Stieger Mátyás illetősége tárgyában hozott javaslat. 9. Hoffmann Ferenc kérelme 44.32 K tulifizetett közs. pótdíjának visszautalása iránt. 10. Körnöci József fogyaszt. ellenőr kérelme fizetésének telemelése iránt. 11. Körnöci Gáspár és tsai kérvénye a Cuc-féle föld részének házhelyek részére leendő megvétele tárgyában. 12. Az 1907 évi közpénzt. és szegényalap számadás előzetes megvizsgálására egy bizottság kiküldése. 13. A kulai takaréks. és hitelintézet által elfogadott és aláírt kezességi nyilatkozat bemutatása és elfogadás iránti. 14. Párber kulcs megállapítása. 15. Indítványok.

Nyilatkozat.

Ezennel kijelentem, hogy **Futó Ferencz** r. k. **Csolákovits Dragutin** g. k. plébánosok **Dr. Kurtz Fülöp** községi orvos és **Dietrich** ókéri bíró által az Ujvidéken megjelenő „Határör“ 18. számában febr. 28-iki kelettel a nyilttér rovatában **Szmiha Kálmán** temetésén elmondott és hiányosan idézett beszédem miatt sértési szándékkal hozzám intézett nyilt levelökre személyemet illetőleg velük hirlapi polemikába nem bocsájtkozom, miután pedig a levelet aláíróktól: a községi bírótól mint földmives embertől, a két lelkesztől mint ilyenektől, a községi orvostól, pedig mint akinek Ökérén elintézetlen ügye van, lovagias úton fegyveres elégtételt nem vehetek, a részemről egyedül rendelkezésre álló módon, az illetékes bíróság előtt fogom az alaptalan inzultusért a jogsegélyt igénybe venni.

A mi pedig ugyanazon levélben foglalt magát már nem védhető Szmiha Kálmán elleni támadásukra kizárólag tetteik szépitésére felhozott vádat illeti — az elhunyt iránti kegyeletből csak utalni kívánok arra a — az ilyen támadások által ennem homályosítható — közbecsülésre és szeretetre, amely megyszerte és községében iránta 23 évi szeplőtlen és becsületes közpályán mind végig megnyilvánult; arra a méltán köztiszteletben álló másik két lelki pásztorra, akik Szmiha Kálmán temetésén elmondott beszédekben szintén élénken kiemelték az elhunytnak „ellenfeleitől“ elszenvedett méltánytalan szenvedéseit és Bács-Bodrog vármegye törvényhatóságának pár hét előtt egyhangulag meghozott határozatára, mely örökké igazolni fogja, hogy Ökér község autonomiájának felfüggesztésére vonatkozó javaslatánál nem a „jegyző“ önkénykedései, hanem legszebb intencióval mindig szembe helyezkedett, „ellenfeleinek“ erőszakosságai voltak a döntő motívumok.

Överbász, 1908. március 4.

Kiss Gyula közs. jegyző

BENZÍN MOTOROK

kőolaj-üzemre is alkalmasak, gőzlokomobilok, útmozdonyok, gőzcséplő-gépek, arató-gépek, teljes malom-berendezések, talajmívelő eszközök, stb. stb.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

1-20

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V. Váci-körút 32

Eljegyzési - Lakodalmi - Damast - Eolienne - **Selyem**

és „Henneberg” selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

2267 sz. 1908.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent-József országos vásár folyó évi március hó 19-23-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra március 19-től, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve. Temesvárott, 1908. febr. 18.

A városi főkapitányságtól: **Beé Ferenc**, főkapitány.

865 sz. 1908

Kula községe

Árlejtési hirdetmény.

Kula község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a felépítendő

II. községi ovoda

építési munkálatainak biztosítása céljából f. évi március 25-én d. e. 10 órakor Kula község-házánál nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre vállalkozni szándékozók ezennel meghívotnak.

Kikiáltási ár a költségvetésileg megállapított 21594 K 90 f - bánatpénz 10% - Tervek, árlejtési feltételek és költségvetés a község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintés végett közzszemlére ki van téve.

Kula, 1908 február 21.

Kugler Béla ügyő 2 **Puhálák Mátyás** bíró

82 1908 tksz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Cserevkei mezőgazdasági népbank végrehajtatójának **Heincz Fülöp** cserevkei lakos végrehajtást szenvedő elleni 2900 K tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kulai kir. jbiróság területén levő a cserevkei 844 sz. bethében 184 □-ól területű ház, 934 hrsz. 111 □-ól területű kert, és 935 hrsz. 481 □-ól területű kertre 956 K ezennel megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1908. március 30-án d. u. 3 órakor Cserevke község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alol eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 95 K és 60 ft készpénzben, avagy az 1881. LX. tc. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX tc 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kulán a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál 1908. jan. 13.

Dr. MARTISS, kir. aljbiró.

389 sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

Csátalja községben 600 K évi fizetéssel javadalmazott **irnok végrehajtói** állás üresedésbe jövén, ezen állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhivom pályázni óhajtókat hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. é. **március 10-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később benyujtandó kérvények tekintetbe nem vétetnek.

Baja, 1908. február 10.

Mentényi Sándor tb. főszolgabíró

150 holdas birtok Halas közelében, szép villával, gazdasági épülettel, 20 hold elsőrendű szőlőteleppel, gyümölcsösrel szántó és legelővel kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tejgazdaságra kiválóan alkalmas. Bővebb felvilágosítást ad

Dr. Vaály Emil ügyvéd Halason

Üzlet és ház-eladás A Széchenyi István-uton (vasuti utca) levő, 730 számú házam a benne levő vegyeskereskedéssel együtt, melyet már 25 év óta magam vezetek, más vállalkozás miatt teljes berendezéssel és árukészlettel együtt szabad kézből eladó. Az üzlet kistözsével és pálinkamérési joggal van felruházva. Bővebb értesítést ad

Reissmann M. tulajdonos Kulán

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT a világhírű buziásfürdői szén-savforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra össze nem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigoruan telkiismeretes kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGYVIZEK

1/4 és 1/2 literes üvegekben

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás

ELSŐRENDŰ ASZTALI VIZ!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsav-művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz. **ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK**

SÁRCIPŐK férfi-, női- és gyermek számokban, elsőrangú minőségben kaphatók: Ifj. Kovács Sándor, ur-, női-, gyermekcipész és borkereskedőnél KULÁN

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
Által a legjelentősebb árak mellett ajánlataink:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szelmakészítők, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerkereskedésben. — Ára üvegenként 4.— korona.

Nyomatott Berkovits Márk tulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán